

Schuivende kantoren

De Amsterdamse Zuidas, aan de Ring A10, kant Amstelveen

Foto: Joost van den Broek/Volkskrant

De advocatuur is in beweging. Niet alleen inhoudelijk, maar ook letterlijk. In de loop van 2006 verkassen Freshfields en Baker & McKenzie naar de Amsterdamse Zuidas. De Brauw verhuist na 2007 integraal naar Amsterdam – en NautaDutilh blijft juist zitten waar het zit.

Vera Spaans, *journalist*

In 2005 hinkte NautaDutilh op twee gedachten: concentreren in Amsterdam of het aanhouden van de Rotterdamse vestiging. In november hakte het kantoor de knoop door: Rotterdam bleef behouden. 'Nauta heeft Rotterdamse wortels, maar in de loop der jaren kreeg het kantoor een omgekeerde verhouding,' zegt bestuursvoorzitter Marc Blom. 'Amsterdam is nu bijna twee keer zo groot als Rotterdam.' Dat leidde jaren geleden al tot een gevoel van onrust over de toekomst van het kantoor in Rotterdam, zegt Blom. 'Zitten wij hier over een paar jaar nog wel, vroegen medewerkers zich af. Zij hadden het gevoel dat het pand leegliep. In 2004 is toen zonder veel omhaal gezegd dat het onzin was om Rotterdam te sluiten. Dat was een beslissing op gevoel: het loopt toch

goed, er is een markt. Dit is nooit echt beargumenteerd, dus de onrust bleef bestaan.'

Dit najaar deed Nauta een diepgravend onderzoek. 'We hebben met partners en junioren van verschillende vestigingen gesproken en de markt onderzocht. Toen hebben we geconcludeerd: Amsterdam is onze voornaamste vestiging, maar we hebben een belangrijke praktijk in Rotterdam.'

ECONOMISCH CENTRUM

Vrijwel gelijktijdig besloot De Brauw het omgekeerde: na in 2002 Rotterdam te hebben verlaten, vertrekt het kantoor rond 2008 ook uit Den Haag. 'Dat is hun beslissing,' zegt Blom. 'Zij zullen dezelfde afweging hebben gemaakt.' Deze verhuizing is in de ogen van Blom minder ingrijpend dan de eerdere: 'Den Haag is als economisch centrum minder belangrijk. Je neemt minder afstand van een klantenbestand.'

Barbara van Duren-Kloppert, Chief Operations Officer, is het daar niet mee eens. 'Beide verhuizingen zijn ingrijpend voor ons kantoor, Rotterdam niet meer of minder dan Den Haag. In beide steden hebben we historische wortels, en gewaardeerde cliënten.'

De eerdere verhuizing uit Rotterdam was een

succes, zegt Van Duren. 'Dat zie ik aan het plezier waarmee iedereen met elkaar werkt, en aan hoe de dienstverlening, de opleiding en de know how-systemen zijn georganiseerd. Maar dat maakt deze komende verhuizing nog geen automatisme. Je moet niet vergeten dat dit een ingrijpend besluit is voor de medewerkers. Het uitgangspunt is: iedereen kan en gaat mee. Als het écht niet lukt, dan begeleiden wij hen bij het zoeken naar andere mogelijkheden.'

NAAR DE CLIËNT

De mededeling van De Brauw om te willen concentreren in Amsterdam viel samen met de wisselende berichtgeving over de huisvesting van NautaDutilh. 'Dat was voor ons wat hinderlijk,' erkent Blom. 'De indruk bestaat snel dat wij ons door hun mededeling hebben laten leiden, maar deze kwestie speelde bij ons al tijden.'

Beide kantoren gebruiken dezelfde argumentatie voor hun besluit: dienstverlening. 'We krijgen steeds meer zaken die sectie- en praktijkoverschrijdend zijn,' zegt Van Duren. 'De vraag en de behoefte van de cliënt staan centraal. Die is niet meer hetzelfde als vroeger.'

Ze geeft als voorbeeld de praktijk waarin zij

zelf jaren werkzaam was, arbeidsrecht. De tijd van het klassieke arbeidsrecht is voorbij, zegt Van Duren. ‘Nu draaien deze secties volop mee in grote transacties.’ De nu grotendeels in Den Haag gevestigde procespraktijk van De Brauw is steeds moeilijker los te zien van de in Amsterdam gehuisveste financiële en ondernemingsrechtsecties. ‘Door de complexiteit van transacties ontstaan ook meer geschilpunten,’ zegt Van Duren. Aandeelhouders zijn actiever dan vroeger, en de Ondernemingskamer is steeds vaker in het nieuws.

Natuurlijk kunnen verschillende vestigingen ook samenwerken via telefoon en e-mail. Maar door de klassieke procespraktijk in hetzelfde pand te vestigen als de transactiepraktijk, het notariaat en de belastingsadviseurs, wordt de kwaliteit verhoogd, stelt Van Duren. ‘Het is lastig hard te maken waar dat in zit, maar fysieke nabijheid werkt eenvoudigweg beter.’

Dit betekent onvermijdelijk een grotere afstand tot de (Haagse) cliënt. ‘Je moet niet vergeten dat het ongelooflijk vaak voorkomt dat wij naar de cliënt gaan, en niet andersom,’ zegt Van Duren. ‘Ook de cliënt werkt steeds vaker in

grote teams: die belt ons wanneer al hun specialisten bij elkaar zijn, met de vraag of wij naar hen willen komen.’

HEEN EN WEER SCHUIVEN

Voor Nauta is het nog steeds van groot belang om in de buurt van de cliënt te zitten, stelt Blom. ‘Het is misschien een minder groot issue, met de huidige communicatiemiddelen, maar het speelt nog steeds mee. Voor onszelf én voor de cliënten was het beter om in Rotterdam te blijven.’

Ook voor Nauta vereist de praktijk dat in grote, sectieoverschrijdende teams kan worden gewerkt: ‘We hebben gezegd dat mensen flexibel moeten zijn,’ zegt Blom. ‘Medewerkers moeten makkelijk heen en weer te schuiven zijn tussen Amsterdam en Rotterdam als dat nodig is voor een zaak.’

De verhuizing van De Brauw vindt hij ‘eigenlijk een beetje raar’: ‘Al was hun Amsterdamse vestiging al een tijdlang groter, in mijn ogen is het toch echt een Haags kantoor.’ Zo reageren cliënten van De Brauw ook, zegt Van Duren. ‘Jullie zaten al zo lang in Den Haag, zeggen ze

dan. ‘Maar ook voor hen staat de dienstverlening voorop. Zij vinden het een logische stap.’

JUISTE UITSTRALING

Dienstverlening is ook de voornaamste reden dat Freshfields en Baker & McKenzie deze zomer hun pand zullen verruilen voor de Amsterdamse Zuidas. Hun beoogde locaties worden op dit moment verbouwd. Freshfields was uit zijn jasje op de Apollolaan gegroeid, het pand van Baker & McKenzie aan het Leidseplein was niet langer ‘state of the art’. De Zuidas heeft de juiste uitstraling, en is perfect bereikbaar met de auto en het openbaar vervoer.

Of Freshfields en Baker & McKenzie over twee jaar ook De Brauw daar kunnen begroeten, is nog niet bekend. Misschien breidt het kantoor uit op de huidige locatie naast het Olympisch Stadion. Zeker is dat het één pand wordt, in de hoofdstad. Nauta huurt een kleiner deel van haar huidige pand in Rotterdam. Marc Blom: ‘We hebben het nu “loud and clear” gezegd: het zwaartepunt ligt in Amsterdam. Maar we blijven in Rotterdam. Duidelijkheid is comfortabel voor mensen.’

Extra bijeenkomst Afgevaardigden over standpunt AR

Jan Pieter Nepveu

De Algemene Raad (AR) nodigt het College van Afgevaardigden op 10 maart a.s. uit voor een extra vergadering om alsnog van gedachten te wisselen over de positie van de ad-

vocaten in Nederland. De uitnodiging volgt na het verwijt door alle plaatselijke deken (uitgezonderd Amsterdam) dat de Algemene Raad zonder voorafgaand overleg standpunten heeft ingenomen bij de Commissie Advocatuur. Het rapport van de commissie is belangrijk,

maar deken Els Unger benadrukt dat belangrijker is wat het kabinet er mee gaat doen. In die zin vormt het slechts een onderdeel van de discussie, iets wat ook Amsterdam betoogt.

OPROEP

Wie wil redactielid familierecht worden?

Het *Advocatenblad* is hét algemene vakblad voor advocaten, en het officiële orgaan van de Orde. Voor de redactionele pagina's is een onafhankelijke redactie van zo'n tien advocaten verantwoordelijk. Wegens vertrek van een redactielid per april 2006 zoekt de redactie een advocaat die (ook) thuis is op het gebied van *familierecht*. Gezien de huidige samenstelling hoopt de redac-

tie op iemand die werkt buiten de Randstad. Afgezien van een maandelijks middag bent u ongeveer een halve dag per maand kwijt aan het lezen van de stukken en de omgang met auteurs; voor het bijwonen van de redactievergadering is een vacatiegeld beschikbaar. Wat wij bieden: een stimulerende maandelijks vergadering – een middag in Den Haag

–, verbreding van de horizon, uitbreiden van uw redactionele (of schrijf)ervaring en sowieso: afwisseling in uw advocatenbestaan. U kunt tot woensdag 15 maart a.s. mailen of schrijven (graag met een kort cv) naar redactiesecretaris Linus Hesselink (zie colofon). Informatie is in te winnen bij Linus Hesselink (070-441 52 26) en bij advocaat Maya Perfors (071-512 44 43).